

Nezáleží na tom, zda Bůh je či nikoliv – vděčnost je nutná. Lidé si myslí, že „jestliže Bůh je, pak mu poděkujeme“. Já říkám pravý opak: „Až začnete děkovat, najdete Boha.“ Jinak to nejde. Až začnete být vděční, najdete ho, protože Bůh se odehrává jen v dimenzi vděčnosti. Stejně jak nelze vidět ušima nebo slyšet očima – oči mohou jen vidět a uši jen slyšet – stejně tak pouze prostřednictvím vděčnosti můžete najít Boha, pocítit ho.

Druhá věc je ta, že zbožnost je způsob života. Není to něco, co děláte brzy ráno jako každodenní rituál. Je-li to rituál, pak nemá smysl. Je-li to rituál, nestane se z vás zbožný člověk – bude z vás hinduista, bude z vás muslim, ale nebudete přitom zbožní. Zbožnost musí být něco naprosto neformálního – něco co má blíž k srdci než k rituálu. Není to něco, co vykonáte někdy ráno, protože musíte – a přesně to vás všude učili – z čeho se stala povinnost. V případě, že to vynecháte, cítíte se trochu provinile; a zase když už to provádíte, necítíte z toho žádnou radost. Když to neuděláte, vyvstane ve vás pouze pocit viny. Abyste se mu vyhnuli, provádíte to opakovaně dál a dál. To není zbožnost.

Zbožnost je způsob života.

Co tím myslím? Zbožný člověk setrvává ve zbožnosti 24 hodin denně. Spí ve zbožnosti, jeho spánek představuje druh zbožnosti.

Uvolňuje se do spánku, jako by se uvolňoval do kruhu existence. Když spí, spí v Bohu. Když se probouzí, probouzí se v Bohu. Otevře oči a první věc, která mu vstoupí do srdce a do jeho bytosti, je nesmírná vděčnost. Konzumuje Boha, pije Boha, chodí v Bohu, dýchá v Bohu, dýchá Boha. 24 hodin z jeho dne představují kontinuální zbožnost. Neustále pokračuje jako hudba v pozadí. Bez ohledu na to, co dělá, zbožnost existuje dál.

Netvrdím, že byste měli začít opakovat „Ráma, Ráma, Ráma“ nebo „Alláh, Alláh, Alláh.“ Není to otázka nějakého opakování. Pokud začnete opakovat „Ram, Ram, Ram,“ bude to představovat zásah do vašeho života. Nebudete ani schopni řídit auto, protože vaše mysl se rozdělí. Žádnou práci nebude moci dělat pořádně. Proto vám nechci radit, abyste něco opakovali. Není to otázka opakování nějakých slov. Je to jen pocit, přítomnost. Podobně jako když matka v noci spí a vedle ní leží její dítě... může zrovna probíhat období dešťů, na obloze se mohou stahovat mračna a bít hromy. Nic z toho ji neprobudí. Pokud se však dítě začne trochu vrtět nebo se rozpláče, je okamžitě vzhůru. Hrom ji neprobudil, zatímco její dítě... dokonce i ve spánku na něj část její bytosti myslí. Tak je to i se zbožností.

Žijete na tržišti, chodíte do práce, ale hluboko, v samém jádru svého bytí se neustále skláníte před existencí – zbožnost pokračuje, vděčnost pokračuje. Někdy, ve chvíli ticha vyjde na povrch, jinak plyne dál hluboko pod zemí.

Zbožnost je způsob života, nikoliv způsob, jak se něčeho dožadovat. Svěřuje vás do rukou ticha a nejistoty bytí.

Jsme tak malí a existence je tak nesmírná... jsme zde jen na pár okamžiků, zatímco existence tu byla vždy a bude tu i dál. Jsme jen lehké vlnky v nekonečném oceánu. Můžeme o něco žádat, ale nemůžeme se ničeho dožadovat. Můžeme žádat, protože vůči existenci nejsme cizí, nejsme outsideri. Patříme k ní. Jsme její součástí. Existence z nás udělala lidi. To, že jsme, je výsledkem její touhy. Můžeme tedy žádat. Žádáme-li o něco, nic si nenárokujeme. Je-li naše žádost uspokojena, jsme vděční. Pokud tomu tak není, jsme také vděční. Pamatujte si to. To je krása zbožnosti.

Pokud je naše žádost uspokojena, jsme samozřejmě vděční. Pokud ne, jsme stále vděční. Proč jsme vděční, i když jsme nic nedostali? Protože člověk, který ví, co to je zbožnost, také ví, že někdy žádáme o něco, co pro nás není dobré. Existence to ví nejlépe. Je-li to nutné, naše žádost bude uspokojena. Není-li to zapotřebí, uspokojena nebude.

Jednou jsem slyšel tento příběh:

Jedné holčičce se rozbila panenka. S pláčem nad jejími kousky sdělila bratrovi: „Chystám se pomodlit k Bohu, aby mi panenku složil dohromady.“

„Očekáváš, že Bůh na tvou modlitbu odpoví?“ zeptal se.

„Uvidíš, že mi odpoví,“ předpověděla.

Za dvě hodiny se bratr k dívce vrátil a zeptal se. „Tak co, odpověděl ti Bůh?“

„Ano,“ odpověděla a ukázala na kousky panenky. Řekl mi: „Ne.“

To je zbožnost. Můžete o něco požádat, ale nemůžete se ničeho dožadovat. Pokud Bůh řekne ne, je to naprosto v pořádku. Konečně je to jeho rozhodnutí. Domáhání se něčeho znamená, že jste se již rozhodli. Domáhání se něčeho znamená, že chcete, aby existence následovala vaši vůli. Žádání jednoduše znamená: „Předkládám ti své přání, ale následuj svou vůli – staniž se vůle tvá, přijď království tvé.“ Tato poslední slova Ježíše na kříži – to je zbožnost!

Oosterhuis* říká: „Nikdo se nemůže modlit beze slov, protože nikdo nežije mimo jazyk, a všechno je dialog.“ Buddha říká, že zbožnost je ticho. A oba mají pravdu. Oosterhuis

* Nizozemský teolog a básník – pozn. red.